

Kvinnenes innsats hjemme og ute

Det var før 9. april 1940 ikke tillatt for kvinner å delta i militær operativ tjeneste. De kvinner som under kampene i Norge kom til å gjøre en innsats ved en rekke militæravdelinger, tilhørte derfor i alt vesentlig lotteorganisasjonene. Del er imidlertid ingen tvil om at kvinnene gjorde en stor og verdifull innsats under kamphandlingene, ikke minst ved å sørge for det forpleiningsmessige, samt ved å ta seg av syke og sårede.

Da motstandskampen begynte her hjemme fant også tusenvis av kvinner sin plass i rekene. Den innsats de her ytet

med livet som innsats, sto full på høydeplasser. Mange og mange måtte bote med livet. Deres innsats for friheten kan ikke vurderes høyt nok.

I årenes løp fant også mange kvinner veien over til Storbritannia, der de etter hvert fant sin plass i regjeringskontorer, såvel som i de tre forsvarsgrener, der de gjorde en god innsats i de administrative tjenester. Etter noen tid ble de også å se i de tre forsvarsgreners uniformer og med gradsbetegnelser. Ved de forskjellige sykestuene i London og i Skottland, samt ved MTB-basen på Shetland, gjorde

også norsk sykepleiepersonell en utmerket jobb. I de spesielle kvinnekorps deltok mot krigens slutt en styrke på ca. 350 kvinner.

Sist, men ikke minst, bør nevnes det arbeidet som ble utført av kvinner i den norske handelsflåte. Når alt kommer til alt var det vel kanskje disse som i første rekke fikk krigshandlingene mest innpå livet.

Såvidt vites tjenestegjorde mellom 200 og 300 kvinner ombord i norske handelsfartøyer fra 1939—1945.

De ble også startet et norsk kvinnekorps av frivillige utenfor Dumfries i Skottland. Første kurset besto av 30 aktere og artet seg nærmest som en rekruttskole. Treningen var hard og effektiv, og kvinnene fikk virkelige lære-litt om moderne krig, både praktisk og teoretisk, selv om kurstiden varte bare tre uker. Her sees korpset på utmarsj.

Det har lenge vært vårt ønske å slutte BULLETINENS virksomhet (illegal avis) med en hyllest til

NORGES KVINNER

Deres direkte og indirekte innsats i kampen for vår frihet kan ikke overvurderes. De har gått inn for den felles sak med en glød og en utholdenhet, med et mot og en uforferdethet, med en uselvskhet og en samfunnsånd som bør bli stående som et manende eksempel for oss alle.

Jo lenger krigen varte, jo skarpere og mer tilspisset kampen ble på den indre front, desto uunværligere ble nettopp den kvinnelige innsats på alle felter, - i presse og sambandstjeneste, i eksport og forsyningsvirksomhet - kort sagt overalt der ehovet meldte seg for "illegal" aktivitet.

Men når vi hylder den norske kvinnes innsats, tenker vi ikke bare på dem som tok direkte del i det illegale arbeid i marken, - vi tenker like meget på de tusener av mødre og hustruer som husarbeidet ikke levnet tid til innsats utenfor hjemmet, men som levet i stadig spenning og angst for sine sønner og menn, som visste at noe foregikk uten å vite hva det var, som hadde alle savnene og bekymringene, men ingen av de gleder som det aktive arbeide på hjemmefronten ofte førte med seg. Deres innsats var ikke mindre enn den de aktive gjorde. Deres oppfordrende tålmodighet og forsakelse var selve forutsetningen for gjennomføringen av kampen.

Derfor er de siste nummer av BULLETINEN (17. mai 1945) tilegnet

Den Norske Kvinne

109724

Aalesund forhørsrett.

En bukett tyske-tøser og angiversker

som opptrer med stor frekkhet og sjølsagt er uskyldige.

Aalesund forhørsrett var i går preget av en sorgelig rekke av tysketøser og angiversker, hvorav flere er så unge at de møtte med vrede. Trass i sin ungdom og trass i at de har full grunn til ydmykhet og skamfølelse opptrådte de fleste av dem så overlegen, frekt og utfordrende at dommeren flere ganger måtte tilrettevis dem meget skarpt. Med en unntakelse erklærte alle siktede å være ikke straffskyldige, men fengslingskjennelse ble avsagt over samtlige.

Den første som ble ført fram var den beryktede og meget omtalte Gestapo-tøse [redacted] Alesund, 18 år, som siktes for å bistått fienden med råd og død som angiver. Hun har såleis vært årsak til at en norsk dame ble arrestert og med den utstrakte forbindelse hun har hatt med Gestapos kontor, må en anta at hun har gitt Gestapo opplysninger som kan ha ledet til at også andre norske er blitt arrestert.

Siktede gjorde ingen skam på den stand hun tilhører, for hun opptrådte så frekt i retten at det vanskelig kan beskrives. Man må være tilstede for å beskue et slikt praktkeksplar av krigstidens løse fugler.

— Hva var grunnen til Deres besøk hos Gestapo? spør adm.

— Det var av helt privat karakter.

— Fastet kanskje?

— Ja, tyskerne drakk, og vi så på.

— Talte De tysk?

— Det var ikke nødvendig, for de talte norsk.

På adm. spørsmål om angiveri, forklarer siktede at hun engang mottok et brev som var så «arekrenkende» at hun forela dette for Gestapo, som straks tok seg av damen og satte henne i fengsel. Men anmeldelsen var gjort i tankeleshet, legger hun til.

Av siktedes politiforklaring framgår også at damen satt fengslet i to måneder, og da hun kom ut igjen ringte siktede til henne, og sa at hun ikke måtte være sint på henne for anmeldelsen, for hun arbeidet for en hemmelig organisasjon, og anmeldelsen var bare for å skaffe seg tillit hos Gestapo.

[redacted] Alesund, 18 år, siktes for overtredelse av landsvikanordningen. 1) Ved at hun har vært medlem av NS og jentehjorden siden 1942 og deltatt i et kurs i Tyskland i sjukepleie og kokning. 2) Med skjellig grunn mistenkes for å ha gitt Gestapo opplysninger om norske borgere, og brent papirer for det tyske Zahlmeisteret.

Siktede erkjenner for retten å ha vanket hos Gestapo, men opplysninger om norske borgere har hun sjølsagt aldri gitt, og hun er svært uvitende om hva disse bødlene har foretatt seg. Straffskyldig føler hun seg sjølsagt ikke, men måtte nok vandre den tunge gang tilbake til fangeleiren igjen etter å ha fått opplest fengslingskjennelsen.

[redacted] Alesund, 21 år, siktes for overtredelse av landsvikanordningen og straffelovens prgr. 88 dermed at hun med skjellig grunn mistenkes for å ha bistått fienden med råd og død og derved påført folk ubehageligheter. Hun har hatt utstrakt forbindelse med tyske soldater, og har et barn med en Feldwebel.

Siktede har drevet så godt som offentlig hus for tyskerne i heimen sin på Steinvägvegen. Har hennes naboer noen gang forsøkt å påtale dette, har de som oftest mottatt trusler fra henne, i enkelte tilfelle også blitt tatt under forhor hos Gestapo eller andre tyske myndigheter.

Når man ser [redacted] utrolig frekkhet en slik «dame» kan opptre i retten med undres en ikke over at hun har vært til skade og skapt irritasjon hos sine medmennesker, særlig naboene. Foreløbig får hun kvile på sine gjerninger i fangeleiren på Nerve.

[redacted] Alesund, 20 år har frivillig tatt tysk arbeid, spesielt meget med tyskerne, mistenkes for å ha gitt disse opplysninger som kan ha skadet norske interesser og ført til arrestasjon av norske borgere.

På adm. spørsmål om hva som fikk henne til å ta tysk arbeid, hevder siktede at det var etter press fra Arbeidskontoret, og legger til: «Ei de'anna vente at vi ble slik, når alle del fine slapp tyskarbeid, men vi måtte.»

Hun forteller at hun har vært arrestert av tyskerne en gang. Hun og en venninne var kommet inn i en tysk brakke hvor der hang et bilde av Hitler. De hadde da sagt:

«Henger du der og, din massemoder.» Dette talte sjølsagt ikke tyskerne og så ble det fengsel. Hun har hatt stor privat omgang med «herrefolk etc.»

Skolepike [redacted] Alesund, 18 år, siktet for landsvikk, ståttende medlem av Germansk SS Norge, har båret hirduniform og vanket meget på Gestapos kontor i Alesund som angiveriske.

Siktede forklarer at hun har vært en tid i Oslo, hvor hun var kontordame på fererogardens kontor og hos sendemann Støren. På spørsmål om angiveri svarer hun at hun ikke har gjort det, så vidt hun vet (!)